

Taina

Partea 1: Ascunsă de la începutul lumii – descoperită lui Pavel

Versete călăuzitoare: Efeseni 3

Misiunea încredințată lui Pavel ca apostol al păgânilor și ca vestitor al tainei

Funcția lui Pavel cuprindea două țeluri. El le exprimă în Efeseni 3.8 și 9, unde el prezintă pe scurt și clar natura misiunii sale ca apostol sau evanghelist.

În primul rând lui i-a fost dat harul, că el a fost trimis să vestească păgânilor bogăția de nepătruns a lui Hristos. Accentul se pune aici pe faptul că erau păgânii, cărora el a fost împuternicit în mod deosebit să le predice. Propovăduirea sau descoperirea bogăției harului lui Dumnezeu în Hristos Isus nu a fost încredințată special lui Pavel. Alți au fost trimiși înaintea lui să predice aceste adevăruri prețioase, însă eforturile lor erau îndreptate, chiar dacă nu exclusiv, spre iudei. O prezentare mai bogată și mai deplină a acestei bogății de nepătruns era desigur inclusă în funcția lui Pavel; însă particularitatea harului, care i-a fost dat, consta în aceea că el era ales să predice păgânilor această bogăție.

A doua misiune a apostolului este exprimată prin cuvintele: „... și să pun în lumină înaintea tuturor care este părtașia acestei taine” [așa traduce Luther 1912 și conform cu King James, compară cu Luther 1984: „să pun în lumină cum Dumnezeu realizează planul Său ascuns”, și Elberfelder: „să pun în lumină care este administrarea tainei”].

Aici, după cum înțeleg eu, este un contrast intenționat între „tuturor” din versetul acesta și „păgâni” din versetul anterior. Iudeii și păgânii datorează funcției lui Pavel știrea și cunoașterea unei „taine”, care a fost dezvelită prin el și pentru care el a fost împuternicit s-o facă cunoscut tuturor. Nu mă voi ocupa acum cu primul aspect, ci cu acest ultim domeniu al misiunii sale.

Necunoștință despre taină chiar și după Reformă

Multora li se va părea o afirmație îndrăzneală sau chiar negândită, că pentru o majoritate copleșitoare de creștini – cu studii sau laici – această latură a misiunii apostolului a rămas fără efect până în ceasul acesta. În timp ce Reforma (oricât de măreață și bogată în binecuvântare era această lucrare a lui Dumnezeu, pentru care noi nici nu putem fi mulțumitori în de ajuns) a adus din nou la lumină multe din „bogăția de nepătruns a lui Hristos”, care era total acoperită cu un strat de rugină al rătăcirii papale, a lăsat totuși total în întuneric această latură a adevărului; și în înțelepciunea de nepătruns a lui Dumnezeu ea a fost păstrată pentru o zi viitoare pentru un „popor slab”, ca el să dezgroape din Cuvânt comoara demult îngropată. Ca Suveran în revărsarea harului Său, lui Dumnezeu I-a plăcut în felul și în măsura plăcute Lui s-o readucă la viață sau s-o restabilească. Dacă oamenii – pentru că ei nu au vrut să păstreze în cunoașterea lor pe Dumnezeu sau adevărul Său – au fost lăsați de Dumnezeu să rămână într-o

stare spirituală stricată și pentru un timp au trebuit să strângă roadele acțiunilor lor și să sufere, nicidecum El nu este obligat să restabilească la ei cunoașterea și prețuirea adevărilor, pe care ei le-au pierdut. Dacă în compătimirea Lui plină de dragoste și în harul inimii Lui plină de bunătate Îi place să facă aceasta într-o anumită măsură, atunci El alege timpul Său și uneltele Sale proprii; ultimele fiind în mod obișnuit „lucrurile slabe ale lumii” (1 Corinteni 1.27), „vase de lut, pentru ca măreția puterii să fie de la Dumnezeu” (2 Corinteni 4.7).

Nu este o degradare a Reformei, să spui că ea a adus înapoi numai o parte a adevărilor Cuvântului, care se pierduseră demult. Era harul suveran pur, care a condus pe oameni să pătrundă în adevăr atât de mult cât ei au pătruns în timpul acela; așa după cum este harul suveran pur al lui Dumnezeu, care în acest timp de mai târziu prin alte unelte a condus gândurile a numeroși copii ai lui Dumnezeu să pătrundă în alte adevăruri din Cuvânt, care în timpul acela nu erau cunoscute. Cercetarea temei care ne stă înaintea va arăta clar că avem a face cu un material asupra căruia domină întuneric total, atât în scrierile reformatorilor cât și ale teologilor care au urmat.

Corectarea unei greșeli de traducere

Primul punct, pe care trebuie să-l privim, se referă la comentariile la pasajele de text amintite.

Dacă cititorul are acces la manualul mic *Textual Criticism*, care a fost publicat de Bagsters (pag. 56), va vedea că toate comentariile în unanimitate în acest pasaj conțin cuvântul „împărțire” sau „administrare” (*oikonomia*) în loc de „părtașie” (*koinoia*)¹, și la fel el va găsi cuvântul „împărțire” [*dispensation*] în traduceri de Alford, Boothroyd, Ellicott, Davidson și Darby; „funcția de administrator” [*stewardship*] la Green; „administrare” [*administration*] la Kelly. „Să pun în lumină înaintea tuturor care este administrarea/împărțirea tainei” este deci vorbirea apostolului și a Duhului Sfânt, și va fi sarcina noastră să cugetăm la aceste cuvinte și să cercetăm înțelesul lor.

La prima vedere va părea multora că această schimbare mai degrabă va diminua inteligibilitatea textului decât s-o mărească, și probabil tocmai această impresie a fost aceea care l-a determinat la această înlocuire pe acela care avea încredere mai mare în capacitatea lui proprie de înțelegere, decât să fie pătruns de simțul sfințeniei inviolabile a lui Dumnezeu.

Originea și înțelesul noțiunii „administrare/împărțire”

Pentru mulți cititori adevărul despre administrare/împărțire poate fi destul de străin, pentru ca unele cuvinte explicative să le lăsăm se pară atât nepotrivite cât și ne bine-venite.

¹ Cuvântul „împărțire” se întâlnește la Alford, Griesbach, Lachman, Scholtz, Tischendorf, Tregelles, Wordsworth, Bloomfield, Burton, Webster și Wilkinson, precum și în manuscrisele uncial, care conțin acest text. [Remarca traducătorului: scriere tip uncial = scriere cu litere majuscule, derivate prin rotunjirea literelor romane capitale; s-a folosit în secolele 3-8.]

Cuvântul *oikonomia*, care se întâlnește și în Efeseni 3.2 și acolo este tradus prin „împărțire” [*dispensation* la KingJames; „funcție” la Luther: „Ați auzit ce funcție mi-a dat harul lui Dumnezeu pentru voi”; în traducerea Elberfelder: „ați auzit de administrarea harului lui Dumnezeu care mi-a fost dată cu privire la voi.”], este un cuvânt compus, alcătuit din două cuvinte, care înseamnă „casă” respectiv „lege”, așa că dacă s-ar traduce literal ar însemna „legea casei”: înțelesul lui evident și principal ar fi: legea, regulile, prescripțiile sau administrarea unei gospodării.

Cuvântul în sine este cunoscut urechilor și limbii noastre ... în forma germanizată: „Ökonomie”. Această noțiune (folosită corect în expresii de forma „economie politică”) se folosește în limbajul actual în principal în sensul de „atenție la distribuire sau la împărțirea mijloacelor sau materialelor”. Fără îndoială aceasta este o parte, dar nici pe departe nu este tot ce aparține de regulile de gospodărire propriu-zisă.

În Sfânta Scriptură găsim cuvântul *oikonomia* tradus prin „administrare” (Luca 16.2-4); cuvântul înrudit *oikonomos* (textual: un „econom”) este tradus prin „administrator” (Luca 12.42; 16.1,3,8) și în 1 Corinteni 4.1,2; Tit 1.7 și 1 Petru 4.10 se spune „administrator” (King James și Elberfelder) respectiv „gospodar” (la Luther). În Galateni 4.2 traducerea King James este „governors”, la Luther „îngrijitor” și în Elberfelder „administrator”. În Romani 16.23 Erast este numit „chamberlain” [= șambelan] la King James, la Luther „administrator al bunurilor orașului” și la Elberfelder este numit „trezorier”. În 1 Corinteni 9.17; Efeseni 1.10 și Coloseni 1.25 stă ca în capitolul pe care îl discutăm, „administrare” [așa este în King James și Elberfelder; „funcție” respectiv „exercitarea hotărârii” respectiv iarăși „funcție” la Luther].²

Așa cum acest cuvânt este folosit în aceste pasaje și în expresia „adevărul despre administrare”, el vede lumea ca o gospodărie mare sau ca domenii de administrare, în care Dumnezeu preia administrarea sau împărțirea, și anume după reguli pe care El Însuși le-a stabilit. În rânduiala acestei gospodării El face schimbări din timp în timp, și drept urmare este necesar să se înțeleagă acestea, pentru a interpreta Cuvântul Său ușor de înțeles și pentru a acționa cu înțelepciune sub călăuzirea Lui.

Administrarea lui Dumnezeu exemplificată prin exemplul gospodării

Să presupunem că într-un oraș sunt două gospodării, care sunt conduse după principii foarte diferite: una este gospodăria unui om evlavios cu obiceiuri normale și ordonate, care conduce casa lui în temere de Dumnezeu și reglementează totul ca stând sub privirea Lui și pentru El. Cealaltă gospodărie este gospodăria unui om păcătos, risipitor, în care totul stă claie peste grămadă. Să ne imaginăm o angajată a casei, care schimbă locul de muncă din gospodăria a doua în prima și continuă să se comporte în noua ei poziție cu privire la ordine și dezordine așa cum era obișnuită în vechea ei poziție. Putem recunoaște imediat ce sursă de dezordine ar fi ea în familie. Pentru a deveni o slujitoare credincioasă și folositoare în gospodăria evlavioasă, ea trebuie mai întâi să se familiarizeze cu ordinea, sau „economia” gospodăriei și

² Remarca traducătorului: eu voi folosi în continuare uniform cuvântul „administrare”, deoarece redă cel mai bine înțelesul.

să se adapteze la ea. Cu toate că sunt anumite obligații general-valabile, care se referă la toate gospodăriile în aceeași măsură, detaliile se schimbă în mod necesar chiar și în familiile bine ordonate în funcție de situațiile schimbătoare ale locuitorilor – poziția în viață, preocuparea, etc. -, așa că o slujitoare trebuie întotdeauna să-și schimbe sau să-și adapteze comportarea după cum este necesar în fiecare caz în parte. Chiar și o schimbare în relațiile uneia și aceleiași gospodării face necesară uneori schimbarea conducerii ei și de aceea necesită o schimbare corespunzătoare a celor care slujesc.

Acum este desigur la fel de clar și de logic, că – dacă Dumnezeu a făcut din când în când schimbări în ordinea lumii, deci a felului în care El se îngrijește de lume și cum administrează problemele ei – atunci natura acestor schimbări trebuie studiată și înțeleasă de slujitorii Lui și ei trebuie să acționeze corespunzător, dacă vor să fie slujitori folositori, care conlucrează rațional la planurile Lui. Să preiei într-o administrare instrucțiunile sau comportarea prescrisă într-o altă administrare, aceasta va conduce la încurcătură și dezordine, fie că este vorba de interpretarea pasajelor din Scriptură referitoare la acestea sau de prescrierile referitoare la comportarea individuală sau comună în aceste administrări. De aceea și necesitatea, așa cum scrie apostolul (2 Timotei 2.15), „împărțind drept Cuvântul adevărului”. Să neglijezi aceasta, a fost întotdeauna și va fi întotdeauna o sursă de încurcătură de nespuse; pe scurt: partea leului în încurcătura pe care o vedem în jurul nostru.

Antemergătorii administrării actuale

Când omenirea, înșelată de satan, a gustat din fructul oprit, cu perspectiva de a fi ca Dumnezeu, și a dobândit cunoștința mult dorită despre bine și rău – conștiința -, Dumnezeu a lăsat-o un timp să guste roadele acestei dobândiri, prin aceea că El a lăsat-o în seama ei înșiși (cu excepția anumitor persoane individuale, de care El S-a ocupat). Rezultatul este descris dureros în primul capitol al epistolei către Romani.

Într-o anumită perioadă din istoria lumii El a luat o familie deosebită, Israel, a făcut-o să se dezvolte devenind un popor și a introdus – cel puțin cu privire la ea – o schimbare în domnia Lui asupra lumii, prin aceea că El i-a pus sub administrarea *Legii*. Această administrare s-a terminat la cruce; și după aceea a fost introdusă o schimbare radicală și universală, care a instaurat administrarea sub care noi ne aflăm astăzi. În pasajele textului nostru ea este numită „administrarea tainei”, și în versetul 2 este descrisă ca „administrarea harului lui Dumnezeu”.

„Să pună în lumină înaintea tuturor care este administrarea” sau, cu alte cuvinte, să fie învățătorul numit de Dumnezeu pentru natura și ordinea timpului actual – așa cum era Moise în timpul administrării Legii -, aceasta este însușirea deosebită a funcției lui Pavel, prin care el se deosebește de ceilalți apostoli.

Deci dacă se dovedește că majoritatea creștinilor – foarte îndepărtați de a cunoaște „ce este administrarea tainei” – nici măcar nu au înțeles-o și drept consecință naturală au înțeles complet greșit creștinismul, prin aceea că au preluat în creștinism părți componente ale unei alte administrări și astfel iudaismul și creștinismul le-au amestecat într-o încurcătură de

nespus, atunci aceasta este cu siguranță un motiv de adâncă smerire înaintea lui Dumnezeu și de redobândire cu adevărat, prin eforturi însoțite de rugăciune și cu ajutorul lui Dumnezeu, a acestei învățături importante și neglijată.

Taina a fost descoperită lui Pavel; înainte de aceasta ea era necunoscută

Cititorul să ia înaintea de toate la cunoștință, că Pavel explică, că adevărul, despre care este vorba, l-a primit „prin descoperire” (Efeseni 3.3). Cuvântul „descoperire” înseamnă „dezvelire” sau „revelare” și este folosit în Scriptură să descrie o comunicare din partea lui Dumnezeu a unui adevăr necunoscut mai înainte sau despre un adevăr care până atunci era acoperit cu un voal al secretului. Faptul că apostolul explică că adevărul, despre care el vorbește în acest capitol, poartă caracterul unei „descoperiri”, însăși faptul acesta ar trebui să ne pregătească că noi vom descoperi în învățătura lui ceva pe care noi nu-l găsim niciunde în locurile anterioare din Cuvântul lui Dumnezeu.

În continuare, cititorul să ia cunoștință, că Pavel denumește adevărul „taină” și în mod repetat și accentuat insistă că ea era complet ascunsă până în momentul când ea i-a fost vestită lui. Așa se spune în Efeseni 3.3,5 că taina i-a fost făcută cunoscut de Dumnezeu prin descoperire, care în timpurile de demult nu a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în felul acesta, așa cum ea a fost descoperită acum; și în Efeseni 3.9 se spune: „taina ascunsă din veacuri în Dumnezeu”. El nu putea să vorbească o vorbire mai clară. O taină, care nu a fost făcută cunoscut oamenilor în veacurile de demult, ci era din veșnicie ascunsă în Dumnezeu, este făcută cunoscut acum apostolului prin descoperire. Să recunoaștem pentru un moment, că „așa cum a fost descoperită acum” din versetul 5, dacă ar fi scris numai atât, ar fi putut fi interpretată că mai înainte ea nu era descoperită cu *aceeași* claritate sau plinătate. Însă versetul 9 exclude orice ambiguitate, căci nici o vorbire nu putea fi mai clară decât aceea, care este folosită aici.

Și nu este numai aici, că apostolul scrie aceasta. Se pare că Duhul Sfânt a prevăzut că acest adevăr va fi uitat și drept urmare este necesară o claritate deosebită în învățătura lui, pentru ca în zilele care vor veni el să poată fi redobândit, și de aceea a avut grijă să dea lumina necesară cu putere peste măsură de îmbelșugată, și astfel această învățătură se găsește încă o dată în epistola către Romani 16.25³, unde apostolul vorbește despre „descoperirea tainei”, „ținută ascunsă timp de veacuri, dar arătată acum”, și în Coloseni 1.26 se spune: „taina cea ascunsă din veacuri și din generații, dar arătată acum sfinților Săi”.

Din cauza riscului unei aparente repetări inutile trebuie să insist ca noi să ne îndreptăm atenția spre ceea ce se spune aici, și doresc să-l solicit pe cititor să ia seama bine la vorbirea Duhului și să observe cu ce varietate de forme de exprimare El Se ostenește să excludă orice critică meschină și să îndrepte atenția spre acest adevăr. Altor veacuri (sau generații) nu a fost făcută

³ În contextul acestui pasaj ar trebui remarcat că prin traducerea greșită în versetul acesta [„prin scrierile profeților”, așa cum este la Luther și King-James] cititorii englezi [și germani, și români] ar putea fi duși în rătăcire prin aceea că ar fi înșelați de presupunerile multora că ar fi vorba de profeții Vechiului Testament. Dar nu este așa. Redarea corectă a acestui text trebuie să fie: „... dar descoperită acum și prin scrierile profetice (și anume ale lui) ... a fost făcută cunoscut tuturor națiunilor” [așa ca în traducerea Elberfelder].

cunoscut, ea era ascunsă înainte de veacuri și generații – ascunsă de la începutul lumii, ascunsă în Dumnezeu, păstrată secret, de când a început lumea. Nu știu despre nici un alt adevăr din tot Cuvântul, a cărui exprimare să fie mai categorică și mai inconfundabilă, și am încredere că cititorul este gata pe baza acestei mărturisiri să considere sigur acest adevăr: orice ar putea fi „taina”, ea era total necunoscută până în zilele lui Pavel.

Dacă cititorul s-a supus total Cuvântului din locul acesta, el va recunoaște imediat că o căutare pe paginile Vechiului Testament după dezvelirea acestei taine este o cutezanță lipsită de speranță și conducătoare în rătăcire. Dacă cineva își închipuie că el ar putea găsi acolo ceea ce Duhul Sfânt explică așa de categoric că ea era ascuns – o taină nedezvăluită -, atunci când aceste cărți au fost scrise, atunci el urmează o lumină rătăcitoare din mlaștină, care îl atrage în mlaștina interpretării greșite și a confuziei. Fie ca cititorul să păstreze aspectul acesta în memorie; el ne va reîntâlni când vom înainta cu cercetarea noastră și când în continuare vom cerceta tema „tainei”.

Titlul original: „The Mystery“
din *The Christian's Friend and Instructor*, vol. 3, 1876